

Notulen Algemene Ledenvergadering (ALV) Vereniging Investeer in Human

Datum: zondag 16 juni 2019

Plaats: Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid in Hilversum

Aanwezig: zie presentielijst Human

Aanwezig namens Human:

Magdeleen Sturm, voorzitter Raad van Toezicht

Haroon Sheikh, lid Raad van Toezicht

Beril Kutluer, lid Raad van Toezicht

Willemien van Aalst, directeur/hoofdredacteur

Marije Jansen, hoofd marketing en communicatie

Marc Josten, hoofdredacteur

Bert Janssens, eindredacteur

Deborah van Dam, regisseur

Rowan Olierook, coördinator onderwijs

Henk van Til, notulen

1. Opening

Voorzitter Magdeleen Sturm opent de vergadering om 11.00 uur. Zij verwelkomt alle aanwezigen, stelt de agenda vast en geeft een toelichting op het programma voor de vergadering. Er wordt teruggekeken op een goed, maar spannend jaar voor Human - zowel inhoudelijk, organisatorisch als financieel. De overgang van bestuurder Bert Janssens naar Willemien van Aalst verliep soepel. Er is veel tijd en aandacht besteed aan het maken van de rapportage van het uitgevoerde Human-beleid voor de visitatiecommissie van de Publieke Omroep. Deze betrof de periode 2016 tot juni 2018 en gaf een goed tussentijds beeld in hoeverre Human erin is geslaagd het beleidsplan 2016-2021 'Durf te denken' uit te voeren. We bereiden ons nu voor op de ledenwerfcampagne. In het afgelopen jaar werden er mooie programma's met impact gemaakt waaronder de serie *In De Leeuwenhoek* met Hugo Borst en Adelheid Roosen, *Medialogica*, *Het filosofisch kwintet* en de 2Doc *Moeder aan de lijn*.

Op vrijdag 14 juni kwam de lang verwachte brief van minister Slob over de toekomst van de Publieke Omroep. Voor Human bracht deze brief behoorlijk positief nieuws. Zo is de ledengrens voor de volgende concessieperiode verlaagd van 150.000 naar 50.000 leden. Bovendien wordt de huidige concessie van Human in principe met een jaar verlengd, tot 2022. Daarnaast roept Slob in zijn brief onder meer op tot meer publiek-private samenwerking en schrijft hij expliciet dat er meer ruimte moet komen voor onderzoeksjournalistiek. We moeten vanzelfsprekend wel onze toegevoegde waarde blijven bewijzen voor een volgende concessieperiode. Dat willen we ook aantonen door de stijging van het aantal leden.

2. Medialogica in de klas

Rowan Olierook, coördinator onderwijs en Marc Josten, hoofdredacteur, geven een presentatie van het succesvolle project 'Medialogica in de klas', een samenwerking van Human en Beeld en Geluid.

paraaf voorzitter: paraaf notulist:

Human wil naast het uitzenden van de tv-afleveringen van *Medialogica* het gesprek met leerlingen aangaan.

Het gaat daarbij vooral om het helder maken van de scheiding tussen feiten en meningen. Het niveau varieert van brugklasleerlingen tot HBO-studenten.

Daarnaast is er een masterclass voor docenten opgezet en worden er trainingen en lesmateriaal voor docenten aangeboden. Marc en Rowan geven voorbeelden van vragen die tijdens een les aan de orde komen. Reguliere *Medialogica*-programma's worden voor deze onderwijsdoeleinden ingekort en bewerkt. Er wordt een kort fragment vertoond van de aflevering 'Oostvaardersplassen - Van droom tot nachtmerrie'. Meer informatie over het project is te lezen op www.human.nl/onderwijs

3. Vaststellen jaarverslag 2018

Magdeleen Sturm geeft allereerst een korte introductie, waarna directeur Willemien van Aalst het jaarverslag 2018 inhoudelijk toelicht. Het was haar eerste jaar als directeur/hoofredacteur van Human.

In meerdere opzichten was 2018 een belangrijk jaar voor Human. Een jaar waarin we de balans opmaakten op de helft van de huidige concessieperiode. Een goed moment voor reflectie.

In 2018 is hard gewerkt aan onze zelfevaluatie, hetgeen geresulteerd heeft in de rapportage 'Werken aan waarde'. Willemien bedankt Bert Janssens voor zijn belangrijke bijdrage daaraan.

Doen we wat we beloofd hebben in ons beleidsplan 'Durf te Denken 2016-2021'?

Welke waarde hebben we toe kunnen voegen aan de publieke omroep en bovenal aan de samenleving?

We beschreven de successen en soms ook de teleurstellingen en maakten duidelijk dat Human geen bolwerk is, maar een netwerk. Een maatschappelijke medianetwerkorganisatie gericht op het realiseren van maatschappelijke impact. We realiseerden succesvolle programma's en koppelden die aan impacttrajecten, discussies en debatten na uitzending.

In de zelfevaluatie staan we stil bij het unieke Human-geluid waarvan de oorsprong ligt in het humanisme en de waarden die daarvoor staan. De gedachtevorming hierover is een continu proces.

Recent verscheen het rapport van de onafhankelijke evaluatiecommissie van de NPO. Human wordt daarin goed beoordeeld. Dit is belangrijk in de aanloop naar de doorstart en het voortbestaan van onze organisatie in de nieuwe concessieperiode.

We lieten in 2018 een onderzoek uitvoeren door Motivaction, waaruit blijkt dat onze achterban zich goed herkent in onze programma's en deze ook hoog waardeert. Daarnaast is er een grote groep die onze programma's weliswaar waardeert maar niet weet dat deze van Human zijn. Er is het afgelopen jaar daarom hard gewerkt aan onze naamsbekendheid. Ervaring leert dat dit een proces van de lange adem kan zijn. Hoofd marketing en communicatie Marije Jansen heeft daarin het afgelopen jaar grote stappen gezet.

In 2018 is ook gewerkt aan nieuwe programma's zoals *De publieke tribune*, een debatprogramma onder leiding van Coen Verbraak. In dit programma gaan we in het hele land in gesprek met mensen over grote maatschappelijke thema's.

Naar aanleiding van de documentaire over mantelzorg *Moeder aan de lijn*, en het daaraan gekoppelde impacttraject, is een document verschenen waarin we onze werkwijze ten aanzien van impacttrajecten uiteenzetten. Willemien van Aalst licht de werkwijze toe.

Moeder aan de lijn is een goed voorbeeld van hoe we graag willen werken. Naast een omroep willen we een maatschappelijke mediabeweging en netwerkorganisatie zijn.

De financiën waren in het afgelopen jaar wederom goed op orde. Dank daarvoor aan onze zakelijk leider Elise Beukelman. Willemien geeft een korte toelichting op de cijfers. Het werven van nieuwe leden blijkt in de praktijk een grote opgave. Mensen worden niet snel meer lid van een vereniging en het gemiddelde verloop bij publieke omroepen is 5-10% op jaarbasis. Het voorgenomen beleid om de ledeneis voor de huidige aspiranten te verlagen van 150.000 naar 50.000 is voor Human daarom zeer goed nieuws. De verdere consequenties van de brief van minister Slob, die pas vrijdag jl openbaar is gemaakt, moeten nog intern worden besproken.

Er waren complimenten voor Human van de accountants van PWC voor ons werk. We voldeden aan de regelgeving en we kregen een goedgekeurde accountantsverklaring.

Vraag uit de zaal:

De accountantsverklaring heb ik gelezen, waarom blinkt dit uit in nietszeggendheid?

Willemien geeft toe dat de verklaring nogal formeel is, mede bepaald door wet- en regelgeving. In gesprekken met de accountant wordt veel meer informatie uitgewisseld. Willemien doet de toezegging de vraag over te brengen aan de accountant.

Vraag uit de zaal:

Jullie maken programma's over mantelzorg. Die wordt vaak gezien als netwerk van mensen die mantelzorg verlenen. Maar ik zou ook graag meer aandacht willen voor de personen die de zorgmantel dragen en vaak kwetsbaar zijn.

Na enige feedback uit de zaal nodigt Willemien de vragensteller uit om na afloop van de vergadering hierover nog even door te praten.

Vraag uit de zaal:

Wat is de positie van Human in de nieuwe mediawet?

Willemien: Als de voornemens uit de brief van de minister daadwerkelijk worden omgezet in wetgeving (aanpassing Mediawet 2008) dan wordt Human een volwaardige omroep, mits wij aan alle voorwaarden (50.000 leden; aangetoonde toegevoegde waarde e.d.) voldoen. Het verlagen van de ledeneis is relevant omdat het buitengewoon moeilijk is om in deze tijd 150.000 leden te werven. Met 50.000 leden ontvangen we dan een zogeheten garantiebudget dat de helft zo groot is als dat van omroepen als de VPRO, EO en MAX.

Vraag uit de zaal:

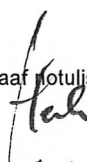
Hoeveel leden heeft Human op dit moment?

Willemien: Het aantal ligt nu - met alle inspanningen - op 59.560. Het verloop is 5 tot 10% op jaarbasis. Je moet veel doen om het op niveau te houden. We willen graag een sterke(re) vereniging worden en doorgroeien naar 75.000 leden. Met meer leden zijn er meer inkomsten en kunnen we activiteiten ontplooiën die niet met programmafinanciering gefinancierd mogen worden (meet-ups, onderwijsactiviteiten e.d.).

Vraag uit de zaal:

Wat doen jullie aan ledenbehoud?

Willemien: we versturen nieuwsbrieven, algemeen en voor specifieke doelgroepen. Wel hebben we geleerd dat te veel nieuwsbrieven versturen contraproductief werkt. Het vraagt om de juiste balans. We gaan leden ook nog meer betrekken bij onze activiteiten. Er komt een aparte pagina op onze website met alle leden-activiteiten inclusief kortingsmogelijkheden. We zoeken naar de meest optimale contactvorm. Ledenbehoud is zeker zo belangrijk als ledenwerving.

Als leden informatie wensen of vragen hebben kunnen ze altijd per e-mail of telefonisch terecht bij de ledenadministratie van Human.

Stemming over vaststellen van het jaarverslag door middel van hand opsteken:

Voor: 60

Tegen: geen

Onthoudingen: 2

Hiermee stelt voorzitter Magdeleen Sturm het jaarverslag 2018 vast.

4. Benoeming en herbenoeming leden van de Raad van Toezicht

Raad van Toezicht-lid Wim Boonstra (financiële portefeuille) treedt helaas af wegens gezondheidsredenen. Er is na een zorgvuldige selectieprocedure, waarvoor de vacature publiekelijk is uitgezet, een geschikte opvolger voor hem gevonden: Beril Kutluer. Zij stelt zich op verzoek van de voorzitter kort voor aan de aanwezigen. Kutluer heeft een eigen bedrijf, Money Habits, waarin ze ondernemers begeleidt om meer inzicht te krijgen in financiële zaken. Eerder was ze verantwoordelijk voor de financiën van Vluchtelingenwerk Nederland. Naast ondernemerschap en werken met ondernemers wil ze graag een stuk persoonlijke maatschappelijke betrokkenheid toevoegen. Human past goed bij haar interesses en ze wil zich daarom graag inzetten voor de Raad van Toezicht.

Stemming benoeming Beril Kutluer door middel van hand opsteken:

Voor: 62

Tegen: geen

Onthoudingen: geen

Hiermee wordt Beril Kutluer benoemd als lid van de Raad van Toezicht. Zij treedt ook toe tot de auditcommissie.

De eerste termijn van vier jaar voor Haroon Sheikh eindigt dit jaar. Haroon stelt zich nog even kort voor aan de aanwezigen. Hij werkt voor de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) in Den Haag. Als lid van de auditcommissie houdt hij toezicht op de financiën. Hij denkt als filosoof mee over de vraag wat er nodig is voor het humanisme in deze tijd. Hij wil graag voor de komende vier jaar zijn bijdrage blijven leveren.

Stemming herbenoeming Haroon Sheikh door middel van hand opsteken

Voor: 62

Tegen: geen

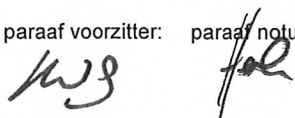
Onthoudingen: geen

Hiermee is Haroon Sheikh voor vier jaar herbenoemd als lid van de Raad van Toezicht.

5. Vriendencampagne

Het woord is aan Marije Jansen, hoofd marketing en communicatie. Allereerst geeft ze een toelichting op de beide termen Human-vrienden en Human-leden. Formeel moeten omroepen leden werven conform de mediawet. We zijn in de communicatie overgegaan van leden naar het woord vrienden. We richten ons in de campagne op grotere doelgroepen: postmaterialisten en kosmopolieten (termen uit onderzoek Motivaction). Deze wat jongere 35+ groepen, zo blijkt uit onderzoek, willen zich liever niet binden aan een lidmaatschap. Het gaat om slimme communicatie, maar feitelijk is er geen verschil tussen leden en vrienden.

paraaf voorzitter: paraaf notulist:

We gebruiken in de communicatie het woord vriend en vriendschap.

Komende week gaat onze [Vrienden voordelen-pagina](#) online op human.nl. Vrienden van Human krijgen (kortingen op) toegangskaarten voor festivals, meet-ups, opnames, tijdschriften enz.

Marije geeft vervolgens een update over de vriendencampagne. Het verlagen van de ledeneis naar 50.000 is weliswaar gunstig voor Human, maar we zijn er nog niet. We moeten en gaan door om twee redenen. We hebben bijna 60.000 leden, maar het verloop onder onze leden is helaas hoog (ca 10%). We zullen hard moeten blijven werken om niet onder de voet van 50.000 leden te zakken, anders hebben we iedere vijf jaar bij het aanvragen van een nieuwe concessie een groot probleem. Ten tweede willen we het geluid van Human breder verspreiden en een sterkere beweging worden. Hoe meer vrienden, hoe meer draagkracht en hoe meer activiteiten we naast onze radio- en tv-uitzendingen en online kunnen organiseren. Zoals evenementen en meet-ups, maar ook het produceren van onderwijs- en impactprogramma's.

Voor het werven van nieuwe vrienden willen we de hulp inroepen van onze huidige vrienden.

Marije vraagt de aanwezigen in de zaal om familie, vrienden, collega's, clubs en burens te benaderen om ook vriend van Human te worden. Wij noemen dat 'De schijf van vijf'. Iedereen ontvangt bij het verlaten van de zaal een pakketje van vijf folders om uit te delen. Op www.human.nl/toolkit is informatie te vinden over de campagne. Maar ook boodschappen die gedeeld kunnen worden op Facebook en andere social media. Marije dankt alle aanwezigen bij voorbaat hartelijk voor hun inzet.

Vraag uit de zaal:

Er is een hele grote groep mensen die vanwege schuldenproblematiek geen financiële verplichtingen kan en mag aangaan. Zou Human daar toch iets mee willen?

Marije: Die vraag hebben we eerder gehad toen we de serie *Schuldig* uitzonden. Als mensen het niet kunnen betalen begrijp ik dat heel goed. De mediawet bepaalt helaas dat we het minimale bedrag van 5,72 euro moeten vragen om iemand als lid te kunnen meetellen. Wij hebben nu drie tarieven. Wellicht komt er nog een actietarief dit jaar.

Vraag uit de zaal:

Waarom is het verloop onder Human-leden groter dan bij andere omroepen?

Marije: Wij bestaan als vereniging nog maar een paar jaar. Velen hebben ons geholpen om te overleven, maar een duurzame relatie vraagt extra inspanning. Er was nog te weinig intrinsieke binding met Human, waardoor het verloop relatief hoog was.

Vraag uit de zaal:

Human wil meer een beweging worden. In hoeverre wordt er samengewerkt met het Humanistisch Verbond? En in hoeverre is het voor derden duidelijk wat het onderscheid is tussen deze twee? Het kan heel verwarrend zijn, maar het kan elkaar ook versterken. Hoe verhoudt Human zich tot het Humanistisch Verbond?

Willemien: We werken intensief samen met het Humanistisch Verbond. Als voorbeeld noem ik de reeks debatten die het HV in het land heeft georganiseerd naar aanleiding van onze serie *In De Leeuwenhoek*. Voor de publiciteit van het gehele traject slaan het HV en Human dan de handen in elkaar. Verder is er structureel overleg met HV-directeur Christa Compas. We praten over gezamenlijke thema's en hoe we elkaar daarin kunnen versterken. Ook met onze jongere medewerkers van de Humanistische Alliantie Academie is er uitwisseling van contact. Voor een deel van onze financiering, dat als levensbeschouwelijk is geormerkt, hebben we de steun nodig van het HV. Zij moeten schriftelijk aangeven dat Human belangrijk is voor het uitdragen van het humanistisch gedachtegoed.

Human is net als het HV vertegenwoordigd in de Humanistische Alliantie, die uit 44 humanistische organisaties bestaat. De grotere spelers uit deze groep - Human, de Universiteit voor Humanistiek (UVH), Hivos en Humanitas - onderhouden een intensieve relatie.

Willemien geeft toe dat het voor de buitenwacht soms verwarrend is: Humanistisch Verbond en Human. We hebben dat ook gemerkt tijdens onze ledenwerfcampagne. Vaak dachten mensen dat ze al lid waren van Human, maar dat bleek dan om hun lidmaatschap van het Humanistisch Verbond te gaan.

Opmerking uit de zaal:

Ik ben lid van VPRO en Human. Je zou veel meer mensen kunnen bereiken die al lid zijn van een andere omroep, maar die daarnaast sympathiseren met de programma's van Human. In de groep filosofen die ik ken wordt veel gekeken naar de programma's van Stine Jensen en Het filosofisch kwintet. Maak duidelijk dat je sympathiserend lid kunt worden, dan hoef je niet om het volledige lidmaatschap te vragen. Zo bereik je wel een groep mensen die zo een bijdrage kunnen leveren.

In aanvulling daarop werd vanuit de zaal het aspirant-lidmaatschap geopperd.

Reactie Magdeleen Sturm: Hartelijk dank voor alle reacties en suggesties. Wij nemen ze graag mee.

6. Toekomst Human

Veel aandacht op de werkvloer gaat in deze fase van Human uit naar de politieke ontwikkelingen, lobby en ledenwerfcampagne. Gelukkig is er na maanden wachten sinds vrijdag nu wel meer duidelijk over het vereiste ledental en de uitgangspunten voor de publieke omroep van de toekomst. Zo zal er minder reclame te zien zijn en meer ruimte komen voor regionale programma's. De concessie wordt een jaar uitgesteld. Het is nog niet duidelijk of de ledenteldatum - nu nog op 31 december 2019 - daarmee ook een jaar opschuift. De omroepen moeten daarover nog in gesprek met het ministerie. Elke omroep moet vanuit zijn eigen missie nog duidelijker dan voorheen helder maken waarom ze bestaan, wat de toegevoegde waarde is en wat de bijdrage aan de samenleving als geheel is. Dat vinden we als Human ook logisch, het houdt ons scherp. Zaak is om vervolgens onze missie te vertalen in onderscheidende programmering.

Als we blijven bestaan krijgen we met ingang van 1-1-2022 een volwaardige concessie, met dien verstande dat er niet meer dan zes concessies voor ledenomroepen worden vergeven. Elke nieuwkomer moet zich aansluiten bij een bestaande omroep. Onze partner is de VPRO. Er zal uiteindelijk een concessie worden vergeven aan de VPRO en Human gezamenlijk. Dat betekent niet dat de VPRO en Human gaan fuseren. Het uitgangspunt is twee verenigingen, twee merken, onderscheidende programmering passend bij de eigen missie en werkwijze. Wel gaan we (nog) effectiever en efficiënter samenwerken.

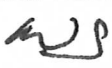

Vraag uit de zaal

Betekent dit dat ze niet meer toestaan dat je lid bent van VPRO en van Human?

Willemien: Het is dan nog steeds toegestaan om van meerdere omroepen tegelijk lid te zijn.

Op de volgende ALV zal er meer duidelijk zijn hoe de toekomstige samenwerking van VPRO en Human concreet vorm gaat krijgen.

Wat betreft onze programmering voor de nabije toekomst kan ik vast een tipje van de sluier oplichten.

paraaf voorzitter: paraaf notulist:

De makers van *Schuldig* maken een nieuwe serie in Amsterdam-Noord, dit keer over de toenemende ongelijkheid in het onderwijs, met als titel *Klassen*. De serie wordt in het najaar van 2020 uitgezonden op NPO 1. Daaromheen volgt een groot impacttraject.

In het voorjaar van 2020 komt er een vervolg op de succesvolle serie *In De Leeuwenhoek*, werktitel *In de thuiszorg*.

Ons nieuwe programma *De publieke tribune* krijgt begin 2020 een vervolg. Bestaande titels als *Medialogica*, *Het filosofisch kwintet*, *Brainwash Talks*, *3FM Tussenuur* en *De vloer op* komen eveneens terug.

Human is bekend om zijn kwaliteitsdocumentaires. Ook in 2020 kunt u op dit gebied weer op ons rekenen.

Vraag uit de zaal

Kunt u wat meer vertellen over politieke ontwikkelingen zoals de opkomst van het populisme en ultra-rechts. Wat is het antwoord van Human daarop?

Willemien: ik noemde al *De publieke tribune*, naast een tv-programma tevens maandelijks op NPO Radio1, waarin deze thema's aan de orde komen. In programma's als *Het filosofisch kwintet* besteden we hier regelmatig aandacht aan.

Vraag uit de zaal

In hoeverre stimuleert de slogan 'Durf te Denken' om elkaar ook aan te raken?

Willemien: We proberen dat in onze programmering te doen. In de serie *In De Leeuwenhoek* wordt door Adelheid Roosen veelvuldig fysiek contact met bewoners gelegd.

Vraag uit de zaal

Ik maak me zorgen over de klimaatveranderingen. Ik vind dit een belangrijk thema om te agenderen.

Willemien: We zijn erin geslaagd om voor NPO 1 een programma over het klimaat te ontwikkelen dat nu in productie is. Het programma wordt uitgezonden op de vierde donderdag van oktober, de dag waarop de regering verantwoording af moet leggen over de klimaatafspraken. Wij willen proberen alle omroepen in die week mee te krijgen om veel aandacht te besteden aan de klimaatproblematiek. Het heeft onze serieuze aandacht.

Vraag uit de zaal

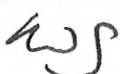
Hoe kijkt Human naar het gebruik van social media en de groei daarin? Het humanistische gedachtegoed heeft onder mijn leeftijdsgroep (de jongeren) veel draagkracht. Je kunt ze het beste bereiken via social media en niet meer via de traditionele media zoals radio en televisie.

Willemien: Dat is een belangrijk punt. Human gaat werken vanuit het idee 'content first' om vervolgens programma's daar te plaatsen waar de doelgroepen zijn. Voor jongeren zullen we veel meer via de online platforms gaan werken. Nu is de mogelijkheid die de mediawet biedt nog beperkend, maar op dat punt biedt de brief van de minister perspectief: meer ruimte voor online-distributie.

Vraag uit de zaal

Heeft Human een ledenraad, zoals andere omroepen?

Magdeleen Sturm: Op dit moment niet. Het is een interessante vraag. We nemen die graag mee bij onze toekomstverkenningen.

7. We zien ons

Regisseur van *We zien ons* Deborah van Dam en eindredacteur Bert Janssens geven een toelichting op deze, dit jaar uit te zenden, NPO 2-serie. De zesdelige serie over de strijd tegen eenzaamheid werd opgenomen in de Geleense wijk Lindenheuvel, waar het mijnwerkersverleden nog steeds een rol speelt. Het percentage eenzame mensen is er hoger dan in de rest van het land. Deborah en Bert kozen ter vertoning enkele mooie fragmenten. De aanwezigen in de zaal reageren enthousiast en betrokken.

8. Rondvraag en sluiting

Er zijn geen vragen.

Voorzitter Magdeleen Sturm dankt de aanwezigen hartelijk voor hun komst en nodigt iedereen uit voor de lunch, waar leden met elkaar en met Human-medewerkers in gesprek kunnen gaan.

Voor akkoord concept-verslag ALV .d.d.

Ondertekend volgens de statuten door de voorzitter en notulist;

Magdeleen Sturm, voorzitter

Henk van Til, notulist

Hilversum, 16 juni 2019

Hilversum, 16 juni 2019

